

คนชั้นกลาง

เคยมีคำกล่าวขานว่า “พวกเรา ถ้าไม่ทำนา ก็ทำราชการเท่านั้น” คำขานขานนี้มีความจริงอยู่มากจนกระทั่งเมื่อเร็ว ๆ นี้ ถึงแม้ทุกวันนี้จะไม่จริงเสียเลย ก็ยังคงกล่าวไม่เต็มปากนัก แต่มีอะไรพลาดบ้าง? ประเทศเกษตรกรรม จะไม่ให้เป็นอุตสาหกรรมได้หรือ? และประเทศเอกราชจะไม่ให้คนเป็นรัฐบุรุษปกครองตัวเองหรือ? แม้มีดินเราได้เริ่มทำการพาณิชย์และอุตสาหกรรมเข้าแล้ว ก็เป็นธรรมดาที่กิจการในโลกปัจจุบันจะต้องค่าพัฒนาของคน และเป็นความจำเป็น ที่ประเทศ กสิกรรม ปัจจุบัน จะทิ้ง อุตสาหกรรมเดี่ยวไม่ได้ คำขานขานนี้ ถ้าจะมีสาระอยู่บ้าง ต้องอ่านไปในแง่ที่ว่าเราขาดคนชั้นกลาง มีใครของท่านและของข้าพเจ้า คือ พระยาเทพศาสตร์ดิศย์ ผู้ล่วงลับไปแล้ว ได้ใส่ใจ นักในอนันจะ ใช้เกษตรกรรม เป็นโรงงาน สร้างคนชั้นกลางขึ้น

โครงการศึกษาเกษตรกรรม ของท่านมากทำไปทางนี้ คือท่านปรารถนาจะยกกิจการของเราให้ทันสมัย ด้วยการศึกษากษัตริย์ทางวิทยาศาสตร์ หรืออีกนัยหนึ่งว่า ให้

นักถึง ทำไม? แทนที่จะนึกถึงแต่ อะไร? เท่านั้น ท่านต้องการสร้างคนชั้นกลางขึ้นจากแถวของกสิกรสามัญ ผู้เป็นกระดูกสันหลังของประเทศ โครงการ ของท่านได้ตั้งต้นดำเนินมาแต่ พ.ศ. ๒๔๖๐ นับโดยสิบปีเข้าแล้ว แต่อันิจจา งานเริ่มริเป็นงานที่ต้องผจญภัย ท่านจึงได้เห็นผลงานของทนายเพียงตัวเดียวที่อยู่ในระยะผจญภัยเท่านั้น อย่างไรก็ดีท่านได้วางรากฐานไว้แล้ว เป็นหน้าที่ของสมาคมทฤษฎีกรผู้ จะก่อต่อไปให้สำเร็จ

ในการให้การศึกษาแก่กสิกร โครงการเริ่มด้วยฝึกหัดครูผู้ก่อน สมาชิกส่วนใหญ่ของสมาคมเราจึงเป็นครูเกษตรกรรม เป็นการถูกแล้ว เพราะงานชานานใหญ่ ไม่หัดครูจะไปเก็บดอกเอาที่ไหน? และเมื่อจะขึ้นไถ่จะเอาเปิดขึ้นได้หรือ? พวงชำระระยะตั้ง โรงเรียนหัดนักเรียนสามัญครูเกษตรกรรมบ้าง นักเรียนบ้าง ได้ความรู้ ความชำนาญ และทรัพย์พอเป็นทุนบ้างแล้ว จะได้ตั้งตนเป็นคหบดีกสิกรชั้นบ้าง พวกตนเองเป็นคนชั้นกลางที่ท่านมุ่ง ซึ่งเราอาจได้ปริมาณมากกว่าหาทางพาณิชย์หรืออุตสาหกรรม เพราะเหตุที่เราเป็นประเทศเพาะปลูก และจะอยู่ในระยะเพาะปลูกไปจนกว่าเราจะมีสาม โคนครี ๖๐ ล้าน

จริงอยู่ อาชีพเกษตรกรรมจะเอาร่ำรวยไม่ได้ เป็น
อาชีพไม่รุ่งโรจน์ มักไม่สัมประคอบ ต้องเผชิญภัยบ่อยๆ
แม้ตัวอย่าง ไผ่โปกก็รดเห็นอยู่ กสิกรที่มั่งคั่งเขามั่งคั่ง
ด้วยการพาณิชย์ทางการ นเองเป็นหัวหน้าของฝ่ายค้าน แต่
อย่างไรก็ดี ไม่มีใครเถียงว่าอาชีพเกษตรกรรมไม่ใช่อาชีพ
สงบ มีนายอภินายเป็นควาญเลี้ยงชีพ และมีอภินาย
ค้าเป็นภิกษุส่วนหนึ่งของกสิกรอยู่แล้ว ใครมีหวัคคิดค้าให้
ร่ำรวยได้กตบยิ่งดีเสียอีก แต่ถ้าวคคิดนั้นยค ทำไม? เป็น
สรณแย้งกว่า อะไร? แล้ว ความเจริญของเขาจะมีได้ทั้ง
ทางเกษตรกรรมและทางพาณิชย์ เพราะเขาเป็นนักวิทยาศาสตร์
อาศัยอยู่ในอำนาจอแห่งเหตุรอดพ้นจากอำนาจ การุณ
แห่งชาวมณ

เชิญเถิด ท่านสมาชิกรัฐสภาแห่งสมาคมเทพกสิกร
ท่านตั้งความมุ่งหมายไว้ดีแล้ว ท่านเป็นสมาชิกแห่งกระทรวง
สหพันธของประเทศแล้ว ถ้าท่านเป็นผู้ บันคนชั้นกลางของ
ประเทศให้เป็นปึกแผ่นจนได้ช่วย ท่านจะได้บุญนัก อุปนิสัย
ของท่านดีมาก บุตรกสิกรผู้ได้ความรู้ใหม่ไปแล้ว จะ
ยังไม่ค่อยมีโอกาสใช้ความรู้ชำนาญจะได้มาแต่ไหน? แต่ท่าน
ว่า "ความตั้งใจแล้วทไหนด ที่ทางยอมเปิดให้ท่าน
เพราะฉะนั้นขอสมาคมเทพกสิกรจงเจริญ.